

Vastaukset arviointikertomukseen 2025

Kunnanhallitus 12.10.2026

Taloudelliset tavoitteet, investoinnit ja elinkeinoelämä

Tilinpäätöslaskelmat

Tilikaudelle 2025 määrärahojen arviointi on ollut hyvä ja arvioidut määrärahat ovat pääosin riittäneet. Tämä kertoo kunnan talouden hyvästä hoidosta kustannuspaikoittain ja kokonaisuutena. Tilinpäätös on kokonaisuudessaan hyvin positiivinen. Tilinpäätöslaskelmat kuitenkin poikkeavat monelta osin merkittävästi talousarviosta. Kunnan toiminnan ja talouden järkevä suunnittelu edellyttää käytettävissä olevien resurssien hyvää ennakkointia.

Miten ennakkoinnissa voitaisiin päästä suurempaan tarkkuuteen?

Talousarvio on laadintahetkellä käytettävissä oleviin tietoihin perustuva arvio tulevan vuoden toiminnasta ja taloudesta, minkä vuoksi siihen sisältyy väistämättä epävarmuutta. Tilinpäätös puolestaan perustuu toteutuneisiin tapahtumiin, ja sen laadinnassa noudatetaan kirjanpitolainsäädäntöä ja hyvää kirjanpitotapaa, mukaan lukien varovaisuuden periaatetta.

Vuonna 2025 määrärahat pääosin riittivät ja tilinpäätös toteutui kokonaisuutena talousarviota parempana. Ennakoinnin tarkkuutta voidaan edelleen parantaa analysoimalla erityisesti olennaiset talousarvion ja toteuman väliset poikkeamat, hyödyntämällä aiempien vuosien toteumatietoja sekä kehittämällä tilikauden aikaista talouden seuranta ja ennustamista. Olennaisiin muutoksiin reagoidaan tarvittaessa talousarviomuutoksilla.

Tavoitteena on mahdollisimman realistinen talousarvio, mutta talousarvion ja tilinpäätöksen välisiä eroja ei voida kokonaan välttää.

Henkilöstö ja väestönkehitys

RAHUA
RAHUA

Henkilöstö

Henkilöstössä on suhteellisen paljon eläkeikää lähestyviä. Työvoiman saatavuudessa Ranualle eläköityviltä vapautuviin tehtäviin on ollut ongelmallista.

Millä tavoin uusien työntekijöiden saatavuuteen on valmistauduttu?

Henkilöstön saatavuuteen varaudutaan ennakoimalla rekrytointitarpeita, hyödyntämällä oppisopimuskoulutusta sekä etsimällä rekrytointihaasteisiin tehtäväkohtaisia ratkaisuja. Keskeistä on myös hyvä työnantajamaine. Työtyytyväisyyskyselyiden mukaan yli 90 % vastaajista suosittelee Ranuan kuntaa työnantajana.

Uusien työntekijöiden saatavuuden kannalta tärkeää on myös nykyisen henkilöstön työtyytyväisyys ja sitoutuminen, sillä henkilöstön omat kokemukset rakentavat työnantajakuva. Tätä vahvistetaan huolehtimalla työhyvinvoinnista, riittävästä resursseista ja hyvistä työnteon edellytyksistä sekä tukemalla esihenkilöiden jaksamista ja osaamista. Operatiivinen johto ja esihenkilöt ovat laatineet vuonna 2026 hyvän johtamisen lupauksen, ja kunnassa on käynnistetty henkilöstöohjelman uudistamistyö.

Hyvä työnantajakuva rakentuu koko kuntaorganisaation toiminnasta. Henkilöstön, johdon ja luottamushenkilöiden toiminta ja tapa viestiä kunnasta vaikuttavat siihen, millaisena kunta koetaan työpaikkana ja työnantajana.

Henkilöstö

Työhyvinvoinnin seuranta on tehty pulssikyselyin. Vastausprosentit ovat edelleen huomattavasti tavoitetasoa alempana.

Miten pulssikyselyn vastausprosentti saadaan nousemaan, jotta työntekijöiden työhyvinvoinnista saadaan aiempaa luotettavampaa tietoa?

Pulssikysely toteutetaan kolme kertaa vuodessa ja kysely toimitetaan henkilöstölle sähköpostitse ja intranetin kautta. Vastausaktiivisuuden parantamisessa keskeinen kehittämiskohde on varmistaa, että kaikilla työntekijöillä on työtehtävästä riippumatta tosiasiallinen mahdollisuus vastata kyselyyn työajalla. Esihenkilöiden tulee huolehtia tästä erityisesti niiden työntekijöiden osalta, joilla ei ole päivittäisessä työssään käytössä puhelinta tai tietokonetta. Vastaaminen tulisi nähdä osana jokaisen työntekijän vastuuta oman työyhteisönsä tilanteen hahmottamisessa ja kehittämisestä.

Vastausaktiivisuutta pyritään lisäksi lisäämään tekemällä kyselyn merkitys ja tulosten hyödyntäminen näkyväksi. Tuloksia käsitellään yhteistyöryhmässä ja kunnanhallituksessa sekä ohjeistuksen mukaisesti osastoilla ja yksiköissä. Vuoden 2025 lopussa kyselyä muutettiin siten, että tuloksia voidaan tarkastella osasto- ja osin yksikkötasolla, mikä parantaa niiden hyödynnettävyyttä työhyvinvoinnin kehittämisessä.

Vuoden 2026 kahdella kyselykierroksella vastauksia on saatu 97 ja 96 eli yli puolet henkilöstöstä. Vastausaktiivisuus on parantunut edeltäviin kyselykierroksiin verrattuna. Tavoitteena on, että tulokset kuvaavat henkilöstön työhyvinvointia mahdollisimman kattavasti.

Henkilöstö

Sairauspoissaoloista merkittävä osa, noin kolmannes, on lyhyitä poissaoloja.

Runsaat lyhyet poissaolot kertovat myös jotain työhyvinvoinnista, miten tähän asiaan aiotaan paneutua?

Lyhyiden sairauspoissaolojen määrää ja kehitystä seurataan osana henkilöstö- ja työhyvinvointijohtamista. Lyhyiden poissaolojen taustalla voi olla monia syitä eikä niiden perusteella voida tehdä johtopäätöksiä työhyvinvoinnista. Toistuviin poissaoloihin puututaan varhaisen tuen toimintamallin mukaisesti, ja niiden taustalla olevia syitä selvitetään yhteistyössä esihenkilön, työntekijän ja tarvittaessa työterveyshuollon kanssa. Työhyvinvointiin liittyviin havaintoihin reagoidaan työyhteisö- ja yksikkötasolla.

Väkiluku

Kuntastrategian tavoitteena on säilyttää 3 700 asukkaan väestö. Vuoden 2025 lopussa se oli 3531. Väkiluvun alaneminen on saatu 2020-luvulla taittumaan selvästi aiempia vuosia maltillisemmaksi. Asetettuun tavoitteeseen pääseminen edellyttää määrätietoista työtä työpaikkojen synnyttämiseksi ja muuttajien houkuttelemiseksi Ranualla.

Mihin toimiin kunnanhallitus aikoo ryhtyä valtuuston asettaman tavoitteen saavuttamiseksi?

Väestötavoitteen saavuttaminen edellyttää pitkäjänteistä työtä kunnan veto- että pitovoiman vahvistamisessa. Ranuan kunnan veto- ja pitovoimaa on vahvistettu määrätietoisella kuntamarkkinoinnilla vuodesta 2022 lähtien. Uuden kuntastrategian 2026–2030 mukaisesti vetovoimaa vahvistetaan lisäksi edistämällä yritystoimintaa, investointeja ja uusien työpaikkojen syntymistä, osaavan työvoiman saatavuutta, asumisen mahdollisuuksia, matkailua sekä kunnan tunnettuutta. Myös Suhangon kaivoshankkeen tarjoamat mahdollisuudet hyödynnetään maksimaalisesti.

Yhtä tärkeää on vahvistaa pitovoimaa ja nykyisten asukkaiden halua asua Ranualla. Tätä edistetään huolehtimalla hyvästä ja turvallisesta arjesta, toimivista palveluista, viihtyisästä elinympäristöstä sekä hyvinvoinnin, osallisuuden ja yhteisöllisyyden edellytyksistä.

Strategian toteuttamista tukevat Ranuan elinkeino-ohjelma 2026–2033 ja hyvinvointisuunnitelma valtuustokaudelle 2025–2029 sekä aiemmin laaditut asunto- ja maapoliittiset ohjelmat. Näiden lisäksi kuntamarkkinoinnilla vahvistetaan Ranuaa paikkana asua, työskennellä ja yrittää. Toimenpiteiden vaikuttavuutta seurataan kuntastrategian tavoitteiden ja mittareiden kautta.

Tavoitteiden toteutumisen seuranta

Kunnanhallitus

RAHUA
RAHUA

Kuntamarkkinointi

Kuntamarkkinointiin on kuntastrategian mukaisesti käytetty paljon resursseja. Toimenpiteiden mittarina käytetty kävijämäärän kehitys ranua.fi-sivustolla ja kunnan somessa ei ole toteutunut tavoitteen mukaisesti. Aktiivista ja vaikuttavaa viestintää toteutettiin viestintäsuunnitelman mukaisesti.

Mihin toimiin on tarkoitus ryhtyä, jotta käytettävät viestintäkanavat saavuttaisivat paremmin kohderyhmiä ja kuntamarkkinoinnin resurssit suuntautuisivat tehokkaammin?

Markkinoinnin kohderyhmistä kilpailu on kiristynyt entisestään. Toimintaympäristössämme on ollut havaittavissa selkeää aktivoitumista myös muiden kuntien markkinoinnin lisääntymisenä. Kilpailussa pärjääminen varmistetaan pitkäjännitteisellä, suunnitelmallisella ja johdonmukaisella kuntabrändin rakentamisella sekä tarpeita vastaavalla taktisella mainonnalla. Seuraamme jatkuvasti mainontaan käytettyjen resurssien tehokkuutta ja arvioimme jokaisen yksittäisen kampanjan saavuttavuuden ja vaikuttavuuden näkökulmasta. Jokaisen kampanjan toteutukseen sisältyy myös kampanjanaikainen optimointi.

Verkkosivustojen kävijämäärien orgaanisen haun kautta tulleiden kävijöiden määrä on vahvasti riippuvainen kohderyhmien koosta, sisällön löydettävyydestä ja sisällön laadusta. Pyrimme vahvistamaan sivustojen vetovoimaa sekä sisältöä kehittämällä että parantamalla AI/GEO ja SEO optimointia.

Printtimediaympäristössä tapahtuneen muutoksen vuoksi kunta on käynnistänyt määräämällisen kokeilun kunnan omasta tiedotelehdessä. Tiedotelehden jatko tullaan arvioimaan saatujen palautteiden pohjalta ensi vuoden talousarvioprosessin yhteydessä.

Maankäytön suunnittelu

Asuintonttien osalta asetettuna tavoitteena on ollut 20 uutta omakotitalotonttia. Tontteja ei ole kuitenkaan muodostunut, vaan kaavoitusprosessit on kesken. Ranuan kunnalla on vapaita omakotitontteja yhteensä 62 kpl joista 32 tontissa on infravalmius. Yksityisten omistamia infravalmiuden omaavia omakotitontteja on 78 kpl. Ranuan kunnan alueella on edellä mainittujen lukujen valossa runsaasti rakentamattomia omakotitontteja niin kunnan, kuin myös yksityisen sektorin omistuksessa.

Tarkastuslautakunta toteaaakin, että akuuttia tonttipulaa joka vaatisi voimakkaita kaavoitustoimenpiteitä, ei ole.

Kunnassa ei tällä hetkellä ole määrällistä pulaa omakotitalotonteista. Kaavoituksen tavoitteena ei kuitenkaan ole pelkästään uusien tonttien määrän lisääminen, vaan kunta haluaa kaavoittaa lisää omakotitalotontteja houkuttelevilta paikoilta. Kunnan keskustaajamassa ja sen läheisyydessä sijaitseville ns. kuivanmaan omakotitalotonteille ei ole ollut kysyntää.

Valtuusto päätti 16.12.2024 § 69 talousarvion 2025 yhteydessä, että kunta kaavoittaa 20 uutta omakotitalotonttia. Ranuanjärven yleiskaavoitusprosessilla on pyritty vastaamaan tähän valtuuston asettamaan tavoitteeseen.

Elinkeinojen kehittäminen

Kuntastrategia ja kunnan elinkeino-ohjelma ovat asiakirjoja, jotka luovat viitekehyksen siitä missä puitteissa Ranuan kuntaa kunnan valtuusto ja kunnanhallitus luotsaavat. Elinkeino-ohjelmassa kerrotaan, että "Elinkeino-ohjelman toimeenpanon etenemisestä ja tuloksista viestitään avoimesti. Välitavoitteiden kautta pystytään seuraamaan, eteneekö elinkeino-ohjelman toteutus haluttuun suuntaan." Kunta on kuntastrategiaan ja elinkeino-ohjelmaan liittyviä asioita rakentanut osallistavalla menetelmällä. Kuitenkin strategian ensimmäinen väliarviointi tehtiin ainoastaan kunnanhallituksen ja valtuuston käsittelyllä huhtikuussa 2025. Lisäksi kuntastrategiaa päivitettiin syyskaudella 2025.

Aikooko kunta antaa kuntalaisille mahdollisuuden ottaa kantaa kunnan strategioiden ja ohjelmien toteutumisen arviointiin?

Kuntalaisille tullaan tarjoamaan mahdollisuuksia osallistua kuntastrategian ja keskeisten ohjelmien toteutumisen arviointiin.

Elinkeinojen kehittäminen

Elinkeinojen kehittämiseen varattuja määrärahoja ei ole käytetty täysimääräisesti ja samanaikaisesti yritysten määrän kehitys on ollut negatiivista, kun tavoitteeksi on asetettu positiivinen kehitys.

Onko yritystoiminnan aloitusvaiheen tukeen käytössä riittävästi resursseja ja oikeita toimenpiteitä?

Elinvoimakeskukset, Rovaseudun työllisyysalue, alueen oppilaitokset, Peräpohjolan Leader ry, Proagria Pohjois-Suomi ja Ranuan kunta tarjoavat kaikki erilaisia toisiaan tukevia palveluita ja rahoitusta yritystoiminnan käynnistämiseen. Business Ranuan tehtävänä on auttaa yrittäjää sekä alkuvaiheessa että kehitysvaiheissa pääasiassa neuvonnalla, mutta osin myös tarjoamalla rahoitusta.

Yrityksiä perustavat pääasiassa työikäinen väestö ja Ranuan kunnan työikäisen väestön määrä on laskenut ja tulee päivitetyn väestöennusteen mukaan laskemaan myös tulevaisuudessa. Samanaikaisesti nykyisten yrittäjien eläköityminen johtaa usein myös yritystoiminnan lopettamiseen. Tavoitteena ollut yritysten ja työpaikkojen määrän kasvattaminen on poikkeuksellisen haastavaa laskevassa väestökehityksessä, kun samanaikaisesti Suomen talouskasvu on ollut vuosia erittäin matalalla tasolla.

Elinkeinojen kehittäminen

Ranuan kunnan talouden kannalta kunnan alueella toimivalla elinkeinoelämällä on erittäin suuri merkitys. Tilinpäätöskertomuksessa kohdassa elinkeinojen kehittäminen on hyvin kattavasti markkinoinnista, viestinnästä ja eri hankkeista. Kertomuksessa ei edelleenkään, tarkastuslautakunnan edellisvuosien huomiosta huolimatta, avata miten Ranuan kunnan alueella olevat yritykset jakautuvat kokoluokittain tai/ja toimialoittain. Siinä todetaan ainoastaan, että ”Ranualla toimii 311 yritystä” ja indikaattoreissa kerrotaan syntyneen 16 uutta yritystä. Kunnan alueella toimivien yritysten yrityskannan analysointi puuttuu kokonaan.

Tarkastuslautakunta toistaa edelleen, että Ranuan kunnan alueella toimivan elinkeinoelämän analysointi vuosikertomuksessa on tärkeä tieto. Tällä tiedolla tuodaan esille kunnan alueella toimivan elinkeinoelämän rakenne. Tilinpäätöksessä esille tuodut kokonaisluku ja indikaattoritiedot eivät tätä kerro.

Kuntien elinkeinoelämän rakennetta ja kehitystä koskevaa tietoa tuotetaan useisiin julkisiin tietolähteisiin, joita myös Ranuan kunta käyttää suunnittelunsa pohjana. Tätä tietoa täydennetään seuraamalla aktiivisesti ranualaisten yritysten toimintaa erilaisten tapaamisten, kyselyjen ja yhteistyön kautta. Tietoa tarvitsevilla on suomalaisessa avoimessa tietoympäristössä käytettävissään erinomaiset työkalut muodostaa käsityksensä myös Ranuan elinkeinoelämästä.

Maaseututoimi

Ranuan kunnassa on maataloudella pitkät perinteet ja se on vahva osa ranualaista kulttuuriperintöä. Maaseututoimen kuvauksessa ei kerrota, millainen on Ranuan kunnan alueella toimiva maatalous ja toimivien maatilojen tuotantosuuntarakenne. Maininta on ainoastaan, että aktiivitilojen määrä on 103 kpl. Näin suppea kuvaus ei anna oikeaa kuvaa siitä millainen on Ranuan kunnan maatalouden rakenne, eikä sitä miten eri tuotantosuunnat ovat viime vuosina kunnan alueella kehittyneet.

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että toimintakertomukseen tulee laittaa kuvaus Ranuan maatalouden rakenteesta ja kehitysnäkymästä.

Tarkastuslautakunnan huomautus otetaan huomioon tulevien vuosien toimintakertomusten laadinnassa. Maaseututoimen kuvauksessa tullaan aktiivitilojen kokonaismäärän lisäksi kuvaamaan tarkoituksenmukaisessa laajuudessa Ranuan maatalouden tuotantosuuntarakennetta, siinä tapahtuneita muutoksia sekä maatalouden kehitysnäkymiä.

Hyvinvointilautakunta

RAHUA
RAHUA

Ruokapalvelu

Suomessa käytettävien elintarvikkeiden kotimaisuusaste on keskimäärin 82 %. Ranuan ateriapalveluiden elintarvikehankintojen tavoitteeksi on asetettu vaatimattomasti korkea kotimaisuusaste. Viime vuosina on laajasti Suomessa pyritty paikalliseen maakuntien oman elintarviketuotannon hyödyntämiseen julkisissa ja yksityisissä ateriapalveluissa. Lähiruoka on muun muassa vahvana Maa- ja metsätalousministeriön ohjelmapolitiikassa.

Mihin toimiin kunta aikoo ryhtyä maakunnan oman elintarviketuotannon/lähiruoan hyödyntämiseksi Ranuan kunnan ateriapalveluissa?

Ateriapalveluissa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan kotimaisia raaka-aineita. Tällä hetkellä maakunnan alueen ja lähiruokatuottajien valikoimissa ei ole saatavilla sellaisia tuotteita tai raaka-aineita, joita keittiö voisi suoraan hyödyntää ruoanvalmistuksessa. Poikkeuksena ovat maakunnan leipomoiden tuotteet, joita ateriapalveluissa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan.

Lähiruokatuotteiden hyödyntämistä lisätään, mikäli alueen tuottajilta tulee jatkossa ateriapalvelujen tarpeisiin soveltuvia tuotteita ja niiden saatavuus, toimitusvarmuus ovat mahdollisia.

Henkilöstön saatavuudessa on ollut ongelmia ja se on hankaloittanut keittiötoimintaa.

Mihin toimiin hyvinvointilautakunta aikoo ryhtyä ruokapalvelun henkilöstön saatavuuden varmistamiseksi?

Keittiölle on rekrytoitu kaksi työntekijää 17.8.2026 alkaen.

Varhaiskasvatus

Opettajia ja lastenhoitajia on vaikea saada kaikkiin sijaistuksiin ja varajohtajuuden järjestäminen on ollut käytännössä vaikeaa.

Mihin toimiin hyvinvointilautakunta aikoo ryhtyä varhaiskasvatuksen sijaisten saatavuuden ja varajohtajuuden järjestämisen varmistamiseksi?

Varajohtajan tehtävänkuvan uudelleen järjestelyä tullaan esittämään vuoden 2027 talousarviovalmistelun yhteydessä.

Riittävä resurssointi resurssilastenhoitajiin, että he voivat toimia sijaisina.

Oppilaskohtainen hinta ylitti hieman talousarvion.

Onko varhaiskasvatuksen toiminnan järjestämisessä tehtävissä toimia joilla toiminnan tehokkuutta ja tarkoituksenmukaisuutta voitaisiin kehittää niin, että se ei aiheuta heikkenemistä budjetissa ja henkilöresursseissa?

Varhaiskasvatuksen toimintaedellytyksiä kuormittavat pitkät hoitoajat, kasvaneet tuen tarpeet sekä vaikea ennakoitavuus, mikä edellyttää joustavia henkilöstöresursseja ja optimaalista ryhmäkoon hallintaa.

Nykyinen toimintamalli on lähtökohtaisesti riittävä, mutta lasten tuen tarpeiden kasvu, pitkät hoitoajat ja ympärivuotinen hakeutuminen vaativat tarkempaa pedagogista tukea ja resurssihoitajien hyödyntämistä.

Lukio ja ammatillinen koulutus

Luontoyrittäjyys-opintojen markkinointi ei ole toteutunut suunnitellussa laajuudessa ja sen valinneiden määrässä ei ole päästy tavoitteeseen.

Mihin toimiin sivistysjohtaja aikoo ryhtyä markkinoinnin tehostamiseksi ja tavoitteiden saavuttamiseksi?

Lukion luontoyrittäjyysopintoihin liittyviä markkinointitoimia kehitetään poikkihallinnollisesti niin, että niiden saavutettavuus ja kiinnostavuus paranee.

Tavoite ammattikoulukonseptia koskevasta työryhmän selvityksestä ei ole toteutunut.

Millä tavalla voidaan varmistaa että valtuuston asettamat toiminnan tavoitteet saadaan toteutettua?

Tavoitteiden toteutumista seurataan aktiivisesti osasto- ja rehtoripalavereissa.

Lukion oppilasmäärän kehitys on ollut hyvää ja ennakoitua parempaa, huolimatta ennakoitua suuremmasta keskeyttäneiden määrästä.

Hyvinvointilautakuntaa kannustetaan kehittämään edelleen lukion vetovoimaisuutta ja samalla kysytään, onko selvitetty keskeyttämisen syitä ja onko keskeyttämisten vähentämiseksi tehtävissä toimenpiteitä.

Lukion oppilasmäärän kehitys on ollut hyvää ja ennakoitua parempaa. Mikäli vetovoimaisuutta halutaan lisätä, lisäresurssointiin tulee varautua.

Osa opiskelijoista tulee lukioon pitämään tietoisesti välivuotta saaden näin turvallisen opiskeluvuoden ja aikaa tulevan miettimiseen.

Lukion tilastoissa näkyy keskeytyksenä kaksoistutkintoa suorittavat oppilaat, jotka opiskelevat tällä hetkellä ammattiopintojaan REDU:ssa. Myös välivuosi Ranuan kristillisellä kansanopistolla näkyy keskeytyksenä.

Kansalaisopisto

Palveluiden ostoja on tehty huomattavasti budjetoitua enemmän, mutta samalla toteutuneiden opetusryhmien, opetustuntien ja oppilaiden määrät ovat jääneet selvästi tavoitteista.

Mihin toimiin kansalaisopiston rehtori aikoo ryhtyä kansalaisopiston toiminnan tehostamiseksi?

Palveluiden ostoissa näkyvät yrityksen tai toiminimen kautta laskutetut opettajatunnit. Kurssimaksuja on jo tarkistettu indexin ja kohonneiden vuokra- ja palkkakulujen myötä.

Kurssien määrä ei ole toteutunut tavoitteiden mukaisena ja tavoitteena olleet yritystoimintaan ja ympäristön viihtyisyyteen liittyvät kurssit eivät ole toteutuneet ollenkaan. Erityisesti oppivelvollisuusikäisten osallistuminen on ollut huomattavasti tavoiteltua alhaisempaa.

Mihin toimiin kansalaisopiston rehtori aikoo ryhtyä kurssitarjonnan suuntaamiseksi kuntalaisten tarpeiden mukaiseksi ja niiden mainonnan tehostamiseksi, jotta kurssit toteutuisivat ja oppivelvollisuusikäiset saataisiin aktivoituksi paremmin?

Kurssitoimintaa ja opetussuunnitelmaa kehitetään, sekä kohdennettuja lyhytkursseja lisätään niin, että ne saavuttavat paremmin ne väestöryhmät, joiden osallistumisaktiivisuus tällä hetkellä on alhainen.

Tulevia kursseja mainostetaan aktiivisesti kunnan omassa tiedotelehdessä ja some-kanavilla. Viestintäsuunnitelma laaditaan yhteistyössä kunnan viestintäkoordinaattorin kanssa.

Kirjasto

Kirjasto on edelleen aktiivisessa käytössä ja lainojen määrä on kasvanut edellisvuodesta. Kirjastokäyntien määrä on kuitenkin samalla selvästi laskenut.

Mihin toimiin kirjastotoimenjohtaja aikoo ryhtyä kirjaston vetovoimaisuuden säilyttämiseksi?

Ranuan kirjaston kävijämäärät ovat olleet kasvussa ja ylittivät viime vuonna 10 vuoden keskiarvon (30 589), mihin on vaikuttanut erityisesti vuoden 2024 lukutaitohanke, jolloin kävijämäärä oli ennätyksellisen korkea.

Tulevaisuudessa houkuttelevuutta pyritään lisäämään vahvistamalla koulu- ja varhaiskasvatus yhteistyötä sekä panostamalla tapahtumatuotantoon.

Vapaa-aikatoimi

Samalla kuitenkin osassa toiminnasta ei ole päästy tavoiteltuun laajuuteen ja valtionosuuksiin vaikuttava kunnan HYTE-kerroin on selvästi Suomen keskiarvoa alempi. Toiminnan hankevetoisuuteenliittyvät riskit toteutuivat, kun hankkeisiin myönnetyt avustussummat alittivat selvästi budjetoidun.

Mihin toimiin vapaa-aikatoimen johtaja aikoo ryhtyä toiminnan tuloksellisuuden parantamiseksi kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisessä ja miten toiminnan rahoituksen ennustettavuutta voitaisiin parantaa ja hankerahoitukseen liittyviä riskejä pienentää?

Vapaa-aikatoimi kohdentaa toimintaansa entistä vahvemmin kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen sekä kunnan HYTE-kertoimeen vaikuttaviin osa-alueisiin. HYTEU-työ vaatii resursseja vapaa-aikatoimen lisäksi myös muiden hallintokuntien puolelta.

Rahoituksen ennustettavuutta parannetaan jatkossa suunnittelemalla toimintaa ensisijaisesti kunnan perusrahoituksen pohjalta. Hankerahoitusta hyödynnetään jatkossakin, mutta sen varaan ei voida rakentaa pysyvää toimintaa tai talousarvion keskeisiä tavoitteita. Hankehakemuksia valmistellaan aiempaa harkitummin, sekä niiden määrää ja kohdentamista arvioidaan kriittisesti. Samalla muistutetaan siitä, että hankerahoitus mahdollistaa merkittävästi toiminnan kehittämistä ja resurssointia mm. hytetu -työn tavoitteiden saavuttamiseksi.

Tekninen lautakunta

Puistotyö- ja liikuntapaikkatyö

Puistotyön ja liikuntapaikkatyön tavoitteille on asetettu useita lukuarvoihin perustuvia mittareita tavoitteiden saavuttamisen seurantaan. Toteutumaa ei kuitenkaan ole seurattu tarkoitetulla tavalla.

Mihin toimiin tekninen lautakunta aikoo ryhtyä asetettujen mittareiden seuraamiseksi?

Puisto- ja liikuntapaikkojen tavoitetason toteuman arviointi perustuu tehtyihin havaintoihin sekä saatuihin palautteisiin asiakkailta ja paikallisilta yrittäjiltä.

Toimitila- ja vuokrauspalvelu

Toimitila- ja vuokrauspalveluiden myyntituotot ovat toteutuneet huomattavasti ennakoitua paremmin. Toimitila- ja vuokrauspalveluissa toimintakate ylittyi 37,1 % joka on talousarvion koko huomioiden huomattava, 297 tuhatta euroa.

Mistä johtuu näin huomattava poikkeama talousarviosta toimitila- ja vuokrauspalveluiden toimintakatteessa?

Toimitila- ja vuokrauspalveluiden toimintakulut toteutuivat suunnitellun mukaan. Budjetoitua parempi tulos johtui vuokrattavien tonttien määrän kasvusta, ennakoitua paremmasta tonttien myynnistä, metsien hoitohakkuiden tuottojen kasvusta sekä Japanitalon myynnistä saaduista tuloista.

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnan käsittelyajat ovat toteutuneet huomattavasti tavoitetasoa lyhyempänä. Samalla kuitenkin lupamaksujen tuotto on toteutunut huomattavasti budjetoitua heikommin ja toimintakulut, varsinkin palvelujen ostojen määrä on toteutunut budjetoitua suurempana.

Mihin toimiin tekninen lautakunta aikoo ryhtyä rakennusvalvonnan toiminnan mitoittamiseksi tarpeiden mukaiseksi ja taloudellisesti kestäväksi?

Rakentamislupamäärät vähenivät uuden lain myötä, mutta rakennusvalvonnalle kohdistettujen neuvontapyyntöjen määrä ja jälkivalvonnan tarve on vastaavasti kasvanut. Rakennusvalvonnan henkilöresurssi on tasapainossa työtehtävien kanssa.

Alle 30 m² rakennukset ovat vapautettu rakentamisluvista, mikä on vähentänyt lupamaksujen tuottoa. Vastaavasti varautuminen uudistuviin sähköisiin lupajärjestelmiin on nostanut ostopalveluiden kuluja. Rakennusvalvonnan toiminta on henkilömitoitukseltaan sopiva, mutta talouden kestävyyttä tasapainotetaan loppuvuonna 2026 käyttöönotettavan uuden taksan avulla.

Tytäryhtiöt

RAHUA
RAHUA

Ranuan Vuokra-asunnot Oy

Huoneistojen käyttöaste oli 80,9 (80,5%), huoneistoja kaikkiaan 195 kpl, joista yhtiön mukaan heikkokuntoisia 22 kpl ja Liikevaihto oli 1,12 miljoonaa euroa, kasvua 1% edellisvuodesta, tilikauden voitto n. 7 tuhatta euroa. Käyttökustannukset pienentyivät noin 2,75%. Pitkäaikaista vierasta pääomaa n. 2,5 miljoonaa euroa. Taloutta rasitti vanhenevan rakennuskannan kasvava korjausvelka. Yhtiö noudattaa vapaaehtoista velkasaneerausohjelmaa. Yhtiön talouden tervehdyttämiseksi on aloitettu tervehdyttämishjelman laatiminen.

Yhtiön tulee pyrkiä määrätietoisesti löytämään ratkaisut heikkoon käyttöasteeseen ja korjausvelan hallintaan.

Yhtiö pyrkii määrätietoisesti löytämään ratkaisuja heikkoon käyttöasteeseen ja korjausvelan hallintaan.

Yhtiön talouden tervehdyttämishjelman laatiminen on aloitettu. Yhtiön asuntoja on remontoitu määrätietoisesti aina asuntojen vapauduttua, taloudellisten resurssien puitteissa. Remontoidut asunnot on helpompi saada vuokratuksi, kuin alkuperäisessä asussa olevat. Asuntojen kysyntä ja tarjonta eivät kohta tällä hetkellä. Yhtiön taloudelliset haasteet vaikeuttavat keinovalikoiman käyttöä operatiivisessa toiminnassa ja korjausvelan hallinnassa. Remontissa olevat tai tyhjät huoneistot lisäävät kulua yhtiölle ja pienentävät vuokratuloa. Vuokra-asuntojen koko ja hintataso suhteessa yksityisiin vuokranantajiin, sekä asumistuen muutokset vaikuttavat osaltaan käyttöasteen pienentymiseen.

Ranuan Infra Oy

Liikevaihto oli 2,69 miljoonaa euroa (2,78). Liikevaihto supistui 3,3 % (+ 2,7%) liikevoitto oli 93 tuhatta euroa (0,231 milj.). Markkinanäkymiin liittyy epävarmuutta, joita aiheuttavat geopolittiset jännitteet, tuotantomäärien säätely sekä energiajärjestelmien rakennemuutos. Kyberturvallisuuden merkitys on kasvanut osana yhtiön riskienhallintaa. Toimialan sääntelyn kehitys on lisännyt hallinnollista työtä mutta myös tukenut kestäväää ja turvallista toimintaa. Ympäristö ja ilmastotavoitteet ohjaavat entistä voimakkaammin toimintaa ja investointeja. Yhtiö on myynyt omistamansa 10 % osuuden Ranuan Bioenergia Oy:stä Neve Oy:lle.

Ovatko fossiilisiin polttoaineisiin liittyvät toimitusvarmuus- ja hintariskit hallittavissa?

Toimittajina yhtiöllä ovat mm. iso, pohjoismainen, vahvalla markkina-asemalla toimiva energiakonserni ja osin valtio-omisteinen yhtiö.

Toimitusvarmuus- ja hintariskiä yhtiö hallitsee polttoainetoimittajien hajauttamisella, tilausten ajoittamisella, riittävällä vaihtoehtoisen biopolttoaineen varmuusvarastolla sekä ennen lämmityskautta toimittajien/urakoitsijoiden kanssa tehdyin sopimuksin. Tästä huolimatta globaalit markkinahäiriöt vaikuttavat jossain määrin fossiilisten polttoaineiden hintoihin, eikä ennakointi aina ole mahdollista.

Ranuan Seudun Matkailu Oy

Kevään 2026 aikana nousi tiedotusvälineissä esille, että Ranuan kunta on valmistelemassa toimenpiteitä RSM:n omistukseen liittyen. Tästä ei ollut merkintää toimintakertomuksessa. Tarkastuslautakunta esitti kuulemisessa asiaan liittyvän kysymyksen toimitusjohtajalle saamatta siihen vastausta. Yhtiön liikevaihto oli 7,3 miljoonaa euroa ja nousua edellisvuodesta 6,5 %, tilikauden voitto oli 848 tuhatta euroa. Kävijöitä 134 651 hlö, kansainvälisten matkailijoiden määrän kasvu näkyi kävijämäärässä, Kesäkaudella kävijämäärä putosi edellisvuodesta. Yhtiön palveluksessa oli 29 vakituista, lisäksi määräaikaiset sesonkityöntekijät. Keskimääräinen työntekijämäärä vuodelle 2025 oli 52 työntekijää. Yhtiössä on tehty rakenteisiin liittyviä korjaustoimenpiteitä sekä laajennuksia eläinpuiston alueella, mm. ravintolan laajennus ja jääkarhuhaitauksen peruskorjaus

Toiminnan ja tuloksen kehitys on ollut hyvä, vaikka kesän kävijämäärä putosi.

Kesän kävijämäärien lasku kuvastaa hyvin trendiä koronan jälkeen. Korona-ajan jälkeen kotimaiset matkailijat ovat päässeet matkustamaan myös ulkomaille, jonka vuoksi kesän kävijämäärän trendi on ollut hieman laskeva. Kävijämäärään vaikuttaa suoraan myös kotimaan taloustilanne, Suomen hallituksen leikkaukset sekä polttoaineen hinta. Kesän 2025 aikana sää oli poikkeuksellisen kylmä ja sateinen kesäkuussa ja heinäkuussa puolestaan koettiin ennätyshelteitä viikkoja putkeen. Tämä vaikutti todella paljon eläinpuiston kävijämäärään. Trendi oli valtakunnallinen, ja useat vapaa-ajankohteet, mm. tivolit ja huvipuistot, kärsivät kävijöiden puutteesta, sääolosuhteista johtuen.

Yhteenveto

RAHUA
RAHUA

Huhtikuun 2026 alkupuolella tuli julkisuuteen tiedotusvälineiden kautta, että Ranuan kunta on salassa valmistellut 100 % omistamansa Ranuan Seudun Matkailu Oy:n myyntiä. Uutisoinneissa kiinnitettiin erityistä huomiota siihen, että asiasta ei ole olemassa merkintää kokouspöytäkirjoissa, eikä siitä ole mainintaa kuntakonsernin tilinpäätösasiakirjoissa. Uutisoinneissa tuotiin myös esille, että asiasta on tehty rikosilmoitus. Uutisointia on ollut muun muassa seuraavissa tiedotusvälineissä: Maaseudun tulevaisuus 8.4.2026, Yle 29.4.2026, Lapin Kansa 3.4.2026, Kaleva 8.4.2026

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että mittaviin kunnan omaisuuden myyntiin tai hankintaan liittyvissä asioissa tulee olla asianomaisten toimielinten päätöspöytäkirjamerkinnät.